

DE PZH VERLICHT HET OPTREDEN IN URUZGAN

“De vallei ten noorden van Kamp Holland is hel verlicht. De Nederlandse pantserhouwitsers schiet om de paar minuten een lichtkogel richting de mond van de Baluchivallei, om Australische militairen bij te staan die patrouilleren in dat deel van de Afghaanse provincie Uruzgan en in moeilijkheden zijn geraakt. Het gebulder van het machtige kanon wordt donderdagavond afgewisseld met het lawaai van helikopters rondom het kamp.” Zo stond ons optreden van die avond een paar dagen later in de Nederlandse krant beschreven. Van augustus tot en met december 2008 heeft het D-pel van de 11e Afdeling Rijdende Artillerie, 11 Afdra, in een sectie op Deh Rawod (DRW) en Tarin Kowt (TK) vuursteun geleverd. (Zie foto op de omslag)

Concentratie bij het gereed maken van de schoten [Foto sgt Dave de Vaal AVVD]

Taakuitvoering in operationele omstandigheden in een internationale omgeving met de derde dimensie

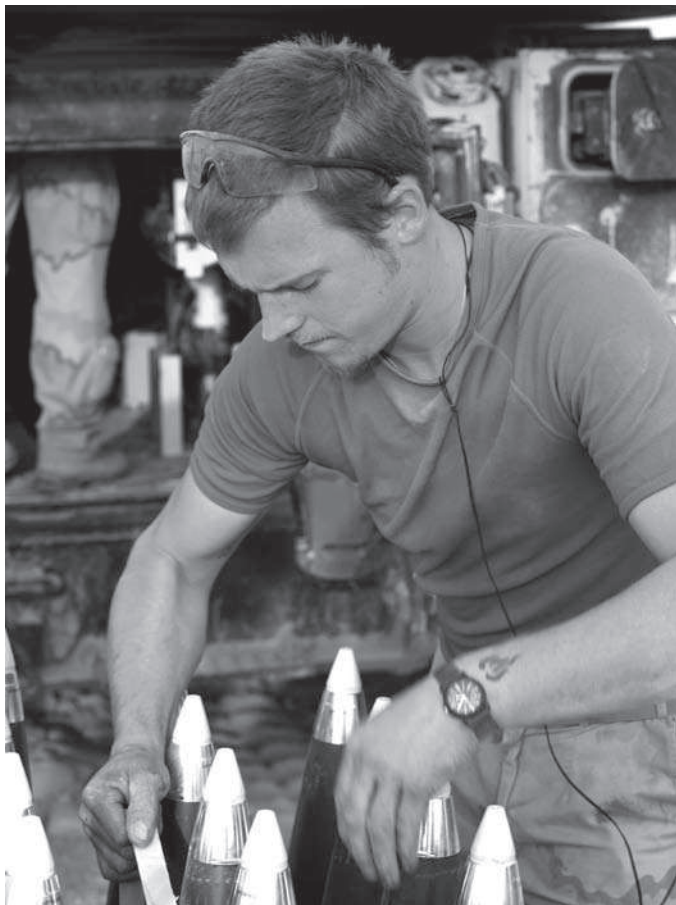
Het is een unieke ervaring om de organieke artillerietaak onder operationele omstandigheden in een internationaal militaire omgeving uit te voeren, waarbij de derde dimensie in de dagelijkse werkzaamheden niet weg te denken is. Afgelopen periode hebben wij voornamelijk met licht en in mindere mate met high explosive (HE) de operaties van de Task Force Uruzgan (TFU) ondersteund.

Operationele omstandigheden

Voor de grondgebonden vuursteun (ground base fire support) maakt de pantserhouwitsers (PZH) vast onderdeel uit van de planning van het operationele optreden in Uruzgan. De grondgebonden vuursteun bestaat uit de mortieren en de PZH in Uruzgan. Voor elke normal frame work operation (NFO) en grote operaties in het gebied tot Chora was de inzet van de PZH gegarandeerd. NFO taken zijn de activiteiten van de pelotons, die tot de dagelijkse werkzaamheden behoren. Dan betreft het lopen van patrouilles, het bezoeken van quala's door het Provincial Reconstruction Team om met de bevolking te spreken en het uitbrengen van een overwatch. Het gaat hier niet om grotere operaties, waar meestal extra middelen beschikbaar voor zijn zoals de inzet van fixed wing (zoals bijvoorbeeld een F-16) en van rotary wing (Apaches en transporthelikopters). De garantie van vuursteun is één van de belangrijke randvoorwaarden voor het optreden van de eenheden in het gebied. De paraplu (het maximale bereik van de PZH) is daarbij richtinggevend.

Bij inzet van de PZH wordt gebruik gemaakt van conventionele en lange dracht munitie. Enkele jaren geleden heeft Defensie de lange dracht munitie aangeschaft met het oog op de inzet van de PZH in Afghanistan. De lange dracht munitie is gekocht om het bereik van de PZH te vergroten. Deze munitie is echter nog niet voldoende beproefd om veilige inzet met alle ladingen in Uruzgan te garanderen.

In onze periode is het vrij rustig geweest in het gebied. Toch had de sectie in DRW een vliegende start. Op één van de eerste dagen van hun aanwezigheid hebben zij een patrouille die in moeilijkheden kwam met licht en high explosive gesteund. De schoten lagen goed. Het stuk schoot als een scheermes.

Weer een aantal schoten gereed [Foto sgt Dave de Vaal AVVD]

Voor de sectie van TK kwam het operationele optreden op een later moment. In aanloop naar de operatie Bor Barakai heeft de Maximus de nodige hulzen gemaakt. Daarbij heeft het stuk vanaf patrol base (PB) Buman in de Baluchivallei kunnen steunen. Vooral het steunen van Chora was een uitkomst voor de eenheden, omdat de lichtgranaat van de PZH veel meer licht geeft dan de lichtgranaat van mortieren.

Onze collega's van herstel van 11 Afdra hadden een enorme klus aan het bergen van een Patria, die op een Improvised Explosive Device (IED) was gereden. Overdag was het onrustig in de omgeving. Wij hebben enkele granaten op een onbewoonde bergheiling geschoten om zo de opposing military forces (OMF) te waarschuwen en te intimideren. Deze inzet wordt in goed Nederlands 'show of force' genoemd. De bergingsoperatie duurde tot ver in de avond. Gedurende de werkzaamheden in het donker schoot de PZH licht

om zicht te krijgen op mogelijke bewegingen van OMF in de omgeving. "Een indrukwekkende ervaring om na jaren te werken voor de artillerie onder zo'n lichtgranaat te staan en je werk te doen", was de reactie van onze collega's van herstel. Gelukkig is het relatief rustig gebleven in het gebied en is de eenheid veilig op patrol base Qudus teruggekomen.

Internationale omgeving

Als sectie pantserhouwitser hebben wij op dagelijkse basis met verschillende nationaliteiten samengewerkt. Met de Australiërs deelden wij een opsroom. Later tijdens onze uitzending heeft een delegatie van de Britten een paar weken in de opsroom gewerkt. Zij waren aanwezig in het kader van de voorbereiding en de uitvoering van de operatie Bor Barakai.

Operatie Bor Barakai

Operatie Bor Barakai is de operatie die onder leiding van kolonel Matthijssen, commandant TFU, heeft plaatsgevonden in oktober. Hiervoor heeft RC South haar reserve (800 man) ter beschikking gesteld. Deze operatie vond plaats in het gebied Mirabad. De PZH speelde een belangrijke rol in de voorbereiding van operatie Bor Barakai.

Vooral van belang was dat de OMF niet op de hoogte zouden zijn van de aankomende operatie. Uit voorgaande operaties bleek dat als de OMF voor aanvang van een operatie kennis van de plannen hadden, zij in groten getale uit het gebied trokken. Commandant TFU heeft daarom een misleidingsoperatie opgezet. Opzet was om de OMF te doen geloven dat het zwaartepunt van de actie niet het gebied Mirabad zou zijn. De TFU heeft in het voorjaar een operatie in de Baluchi uitgevoerd en daarvoor is toentertijd de PZH naar PB Buman gestuurd. Deze keer is de PZH wederom naar PB Buman gestuurd. Dit had drie voordelen. Het eerste voordeel was dat de TFU met het verplaatsen ervan de OMF op het verkeerde been zou kunnen zetten. Het tweede voordeel was dat de PZH zo het hele operatiegebied van de Britten onder bereik had. Het laatste voordeel was dat het noordelijke gedeelte van de 'area of responsibility' ook gesteund kon worden. PB Buman is een basis die de Afghan National Army (ANA) samen met de Nederlandse Observing Mentoring Liaison Team (OMLT) bemant. De basis ligt in 'permissive' gebied. De voorzieningen ter plaatse zijn beperkt. De logistieke uitdaging was groot om met voldoende voorraden drie weken te kunnen verblijven op PB Buman. Dan gaat het om het voldoende meenemen van Klasse I en Klasse V. Tevens is het van belang om het verbruik van de hoeveelheid Klasse III te beperken. Ook moest een onderkomen gemaakt worden voor de stuksbediening, onderhoudsmonteurs en pelotonswachmeester.

De vuurleiders zijn samen met de pelotonscommandant op de ops in TK achtergebleven. Dit was noodzakelijk om daar het radiocontact te onderhouden met de waarnemers en de Forward Air Controllers in het gebied. Tevens hadden de Britten liaisons in de opsroom uitgebracht. In aanloop naar de operatie Bor Barakai hebben zij gezamenlijk procedures en communicatiemogelijkheden doorlopen en beoefend. Verder heeft de PZH enkele 'show of force' vuren in het gebied uitgebracht, waardoor de indruk bij de OMF zou kunnen ontstaan dat ISAF zich aan het warm draaien was voor een grotere operatie.

De operatie op PB Buman was geslaagd. De inzet van de PZH is beperkt gebleven tot de 'show of force' en het steunen van Chora.

OP BOR BARAKAI is als gehele operatie rustig verlopen. Het is echter een onvergetelijke ervaring voor de stuksbediening, onderhoudsmonteurs en pelotonswachmeester geweest, die daar drie weken hebben doorgebracht. Voor de vuurleiders is het uniek geweest om actief met de Britten samen te werken aan een operatie van een dergelijk grote omvang. Daar kan geen SOB/SOMS tegen op.

Lessons learned internationale samenwerking

Het werken met de Australiërs en de Britten heeft ons nieuwe inzichten geboden over hoe zij de artillerie inzetten en op welke wijze zij hun procedures hanteren. Kenmerkend verschil is dat zij nog niet de mate van digitalisering kennen als wij met onze pantserhouwitser en het Advanced Fire Support Informatie System (AFSIS). Menig Australische en Britse collega hebben wij de PZH en het vuurleidingssysteem AFSIS getoond en uitgelegd. Daarbij ontvingen wij veel positieve reacties op de mogelijkheden die het systeem kent.

Ook beperken bepaalde zaken het samenwerken. De Britten gebruiken op onderdelen een andere terminologie voor hun waarnemersprocedures. Verder ondersteunt het vuurleidingssysteem AFSIS niet al hun wensen. Omdat het vuurleidingssysteem gebouwd is op de nationale behoeftes is het niet altijd compatibel voor internationaal optreden. Britten werken bijvoorbeeld met het inschieten van een vuur met rook en het uitwerkingsvuur is dan high explosive. Ons eigen systeem ondersteunt dit niet. Een tweede voorbeeld is dat het Nederlandse systeem bij het schieten van bepaalde lichtvuren alleen een fire for effect kent. De Australiërs hanteren standaard een adjust fire procedure. Dat betekent dat men tegen beperkingen aanloopt in het combined optreden.

Overigens is opvallend in de onderlinge samenwerking met de Britten en de Australiërs dat van beide kanten een CAN DO mentaliteit heeft geheerst. Daar waar wij tegen knelpunten in procedures of mogelijkheden aanliepen, hebben wij zoveel mogelijk gewerkt aan werkbare oplossingen, waardoor de vuursteun met de PZH gegaandeerd was.

Het belang van de derde dimensie

Tijdens schietoefeningen in Nederland en Duitsland is de artillerie over het algemeen de enige gebruiker van het luchtruim. Deze situatie

is totaal anders in het uitzendgebied. Dan gaat het niet alleen om de inzet van mortieren. Tegelijkertijd kunnen zich in de lucht fixed wing zoals F16s, rotary wing (helikopters), unmanned aerial vehicles zoals de Nederlandse Sperwer en het burgerluchtverkeer bevinden.

De waarnemers en Forward Air Controllers spelen daarbij een essentiële rol. Vanuit de opsroom van de Battlegroup stuurt de vuursteunofficier hen aan. De vuursteunofficier (VSO) is in eerdere functies waarnemer en Forward Air Controller geweest. Dat houdt in dat hij zowel verstand van artillerie als helikopters en fixed wing heeft.

De VSO en de FAC zorgen voor de deconflictie tussen de inzet van de verschillende middelen. Daarbij is ook nog een rol voor de vuurleiders van de PZH weggelegd. Zij houden zich niet alleen bezig met het verwerken van vuuraanvragen, maar zorgen er ook voor dat boven het gebied van interesse een restricted operation zone of een hotwall komt te liggen. Dit is een gereserveerd stuk luchtruim.

De FAC is degene die bepaalt wie er gebruik mag maken van het luchtruim en wat hij mag doen. Zo wordt voorkomen dat de PZH gaat schieten als andere middelen zoals de Sperwer zich nog in de baan van de granaat bevinden. Het aanvragen en coördineren van de vuursteun en close air support is de belangrijkste taak van de FAC en waarnemer. Luchtoverwicht en de inzet van vuursteun kunnen doorslaggevend zijn om het initiatief in een Troops In Contact (TIC) te krijgen. Daarbij creëert het ook een zwaartepunt in het aangrijpen van de OMF.

Vanuit mijn eigen ervaring vind ik het bewonderenswaardig hoe waarnemers en FAC onder verzwaarde omstandigheden onder vijandelijk vuur niet alleen de close air support en de vuursteun aansturen, maar ondertussen ook in staat zijn om het hogere niveau van situational awareness te voorzien. De inslag van klein kaliber op de achtergrond is een karakteristiek geluid als de waarnemer of FAC in een vuurgevecht zijn berichten op het vuursteunnet doorgeeft.

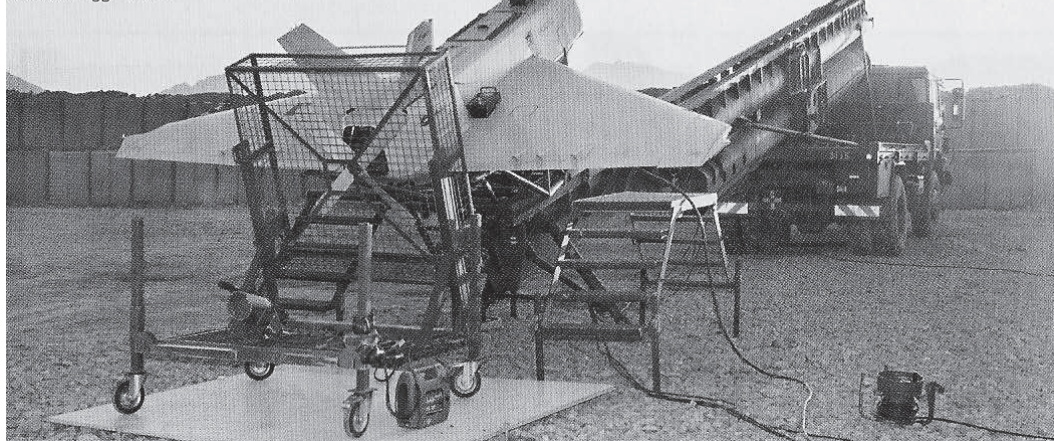
Vuursteun met de Sperwer

Overigens biedt het gebruik van de derde dimensie door unmanned aerial vehicles (zowel de Australische als de Nederlandse) voor de PZH nieuwe mogelijkheden. De Sperwer geeft haarscherpe beelden van de omgeving weer. Daarmee zijn ook goed coördinaten te plotten. Enkele malen heeft de PZH in samenwerking met de Sperwer een doel beschoten. Daarbij bevond de waarnemer zich in de opsroom waar hij de beelden van de Sperwer kon bekijken. De resultaten waren goed. Correcties zijn prima te geven en de Sperwer houdt het schot onder waarneming.

Conclusie

Uit bovenstaande stuk kunnen enkele conclusies getrokken worden. De inzet van de PZH is niet alleen voorbehouden voor grootschalige conflicten,

Sperwer klaar voor een verken-
ningsmissie boven Afghanistan. Foto:
Richard Frigge-AVDD

Sperwer klaar voor een verkenningsmissie boven Afghanistan [Foto Richard Frigge AVDD]

waarbij veel kinetisch contact plaatsvindt. In operationele situaties waarbij hulp en wederopbouw vooropstaat, is de inzet van de PZH vooral van meerwaarde met het schieten van licht en als show of force. Daarbij is de PZH een goed wapensysteem om achter de hand te hebben indien wel zwaardere inzetmiddelen noodzakelijk zijn.

Voor het goed kunnen presteren van de PZH is het echter van belang dat op korte termijn het testen van de nieuwe munitie voltooid

wordt. Dit verbetert de mogelijkheden voor de inzet van de PZH in het uitzendgebied. Tevens biedt het trainen met het vuren met de UAV en de PZH mogelijkheden om daar op te treden waar waarnemers zonder dit middel geen zicht op het terrein zouden hebben.

Kortom, de PZH verlicht het optreden in Uruzgan.

*PC D-pel, 11 Afdra
Tlnt mr. drs. H.G.J. Bruins Slot*